

Statistika

- 1930 stav 117 551 Židů (76 301 Čechy, 41 250 Morava)
- 1938 stav 121 512 Židů
- 15. 3. 1938 stav 118 310 Židů (14 350 osob B-Juden)
- Vystěhovat se podařilo 26 111 osobám a 81 457 osob bylo deportováno do Terezína nebo přímo na východ.
- Březen 1943 v Protektorátu zůstává 11 267 Židů (5130 B-Juden), červenec 1943 stav 8695 židů
- Na konci války zůstalo na našem území mimo Terezín 2803 Židů, v Terezíně bylo osvobozeno 7117 Židů. Soa přežilo jen 12 % původních českých a moravských Židů
- V září 1946 stav 17 892 Židů
- 1947 stav 19 00 Židů
- 1948 stav 21 000 Židů (z toho 8000 Praha, 9000 ostatní Čechy, 3000 Morava a Slezsko)
- Podíl na počtu obyvatel ČSR: 1930 – 1,2%, po válce 0,5 %, dnes 0,03%

Mezinárodní souvislosti

- československá zahraniční politika pod vlivem sovětské politiky
- neobnovení republiky v předválečných hranicích (anexe Podkarpatské Ukrajiny SSSR, příliv optantů do ČSR)
- podpora vzniku Izraele sice z obou stran, ale z rozdílných důvodů

Vztah SSSR ke vzniku státu Izrael

- záporný postoj k sionismu v meziválečném období
- změna během druhé světové války (sympatie arabských elit k fašismu, materiální podpora SSSR od záp.spojenců)
- naděje na zisk „předsunutý základny socialistického tábora“ na Blízkém východě
- změna postoje koncem roku 1948 – Izrael považován za loutku amerického imperialismu
- nedůvěra k Židům v socialistických zemích – dozor nad projevy žid.života
- přerušování diplomatických styků všech států sovětského bloku se státem Izrael r. 1967, kromě Rumunska

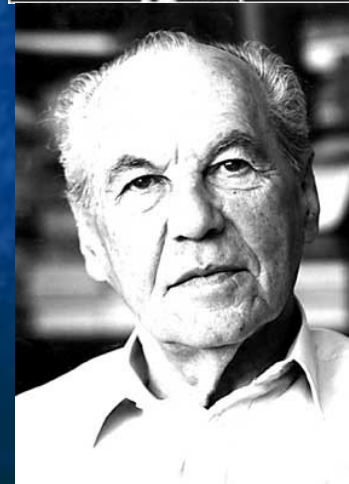
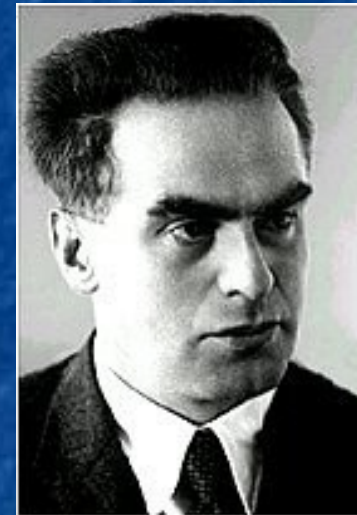

Návraty

- značná deziluze navrátilců - očekávání v podobě zrovnoprávnění, začlenění do společnosti, odčinění křivd, navrácení majetku vlastního i obecního, vymícení antisemitismu nenaplněna
- společnost ovlivněna nacistickou i domácí protižidovskou propagandou, válečným prožitkem x prostředí tolerantní a demokratické první republiky
- postavení Židů zkomplikováno novým přístupem k národnostní otázce a k majetkovým poměrům

Židé v řadách KSČ

- značný počet členů a funkcionářů strany židovského původu
- generální tajemník KSČ Rudolf Slánský (1901-1952)
- Otta Fischl předseda hospodářského oddělení ÚV KSČ (1945-48), náměstek min. financí (1949-51)
- 1952 proces s tzv. protistátním spikleneckým centrem
- čistky v podobě vězeňského postihu, vylučování ze strany a přerazování do výroby od roku 1948

Proces 20.-27. listopadu 1952

- Obžalovány byly následující osoby:
- **Rudolf Slánský** (1901), generální tajemník KSČ (trest smrti)
- **Vladimír Clementis** (1902), ministr zahraničních věcí (trest smrti)
- **Otto Fischl** (1902), náměstek ministra financí (trest smrti)
- **Josef Frank** (1909), zástupce generálního tajemníka KSČ (trest smrti)
- **Ludvík Frejka** (1904), přednosta národohospodářského odboru Kanceláře prezidenta republiky (trest smrti)
- **Bedřich Geminder** (1901), vedoucí mezinárodního oddělení ÚV KSČ (trest smrti)
- **Vavro Hajdů** (1913), náměstek ministra zahraničních věcí (doživotí)
- **Evžen Löbl** (1907), náměstek ministra zahraničního obchodu (doživotí)
- **Artur London** (1915), náměstek ministra zahraničních věcí (doživotí)
- **Rudolf Margolius** (1913), náměstek ministra zahraničního obchodu (trest smrti)
- **Bedřich Reicin** (1911), náměstek ministra národní obrany (trest smrti)
- **André Simone** (1895), redaktor Rudého práva (trest smrti)
- **Otto Šling** (1912), vedoucí tajemník krajského výboru KSČ v Brně (trest smrti)
- **Karel Šváb** (1904), náměstek ministra národní bezpečnosti (trest smrti)
- ze 14 obviněných bylo 11 osob židovského původu, ten byl v obviněních výslovně uváděn. Zásadní zapojení sovětských poradců.

Po převratu 1948

- obce, stejně jako jiné veřejné instituce, zglajchšaltovány – čistky v aparátu obcí, do vedení členové KSC
- čestný předseda Rady ŽNO Egon Ervin Kisch
- navenek tvář spolehlivé instituce, podpora opatření strany a vlády, přítomná hesla ve smyslu komunistické propagandy, apod. zajistily materiální podporu ze strany státu, ale neochránily před kontrolou obcí (Státní církevní úřad, zájem StB, posudky, nevařizování žádostí o emigraci,...
- náboženský život umožněn, ale s vědomím, že přitahuje zájem státních orgánů, důsledky v zaměstnání, studiu, apod.
- proměna duchovního ovzduší – redukce členské základny, kontrola režimu, posun k laicizaci, nesnáze praktikujících Židů (lístkový systém, zajištění košer potravin)
- nejčastější aktivity – pohřby, vysoké svátky, Purim, Chanuka, nová slavnost – připomínání památky českých Židů zavražděných z 8. – 9. března 1944 v Osvětimi (tryzna – nejvýznamnější poválečná židovská slavnost), stavění památníků

Normalizace

- minimalizace náboženského života
- slavnosti slaveny komunitně
- oživení antisemitských a protiizraelských postojů – stereotyp podvratného sionismu, židovského kosmopolitismu, obraz židovských intelektuálů, jako strljců Pražského jara
- 1972 tajný program min.vnitřní Pavouk – vytvoření kartotéky čs.Židů.
- „antisemitismus bez Židů“ (Paul Lendvai)
- samizdatová literatura Alef (Jiří Daníček) a ročenka Kalendář (Karol Sidon)